

AUSTRHEIM ELDRERÅD

UTTALE / KOMMENTARAR TIL FRAMLEGG TIL AUSTRHEIM KOMMUNE KOMMUNEPLAN 2014 - 24 – SAMFUNNSDEL.

Austrheim eldreråd har i møte 16.09.2014 gjeve følgjande uttale med sitat frå framlegget og kommentarar frå eldrerådet:

NB! Både dei sitata det er gjeve kommentar til, og dei det ikkje er gjeve kommentar til, er tekne med fordi eldrerådet meiner dei er viktige for den aldersgruppa eldrerådet skal ivareta interessene for, og som etter eldrerådet si meining, forpliktar kommunen i påfølgjande handlingsplanar. Sitat som ”overlappar” kvarandre, dvs. kjem att i eit eller fleire punkt i innhaldslista med synonymt innhald, er berre tatt med ein gong.

ORDFØRAREN HAR ORDET s.3

Sitat:

”Gjennom satsinga vår ”Austrheim heile livet”, ønskjer me å visa at det skal vera godt å bu i Austrheim frå vogge til grav, og at me ønskjer og utvikla servicetilbod som treff alle aldersgrupper.”

AUSTRHEIM VIKTIGE VERDIAR – s.4

Austrheim heile livet

Sitat:

”Ein viktig verdi for Austrheim er at det skal vera godt å leva her for alle, heile livet.”

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på at kommunen her forpliktar seg til verdier og tiltak som vil gje like høg livskvalitet for eldre som for yngre.

Turstiar – folkehelse – fysisk aktivitet

Sitat:

”Det opne flate kystlandskapet er ein varig verdi for Austrheim. Gjennom utbygging av turstiar og planar innanfor folkehelse vert denne verdien gjort tilgjengeleg for flest mogeleg.”

Kommentar:

Folkehelsearbeidet er den viktigaste førebyggjande faktoren i samhandlingsreforma. I reforma er det lagt inn øyremerkte midlar til folkehelsearbeid retta mot eldre.

Når det gjeld turstiar m.m. viser eldrerådet til uttale/vedtak frå eldrerådet (sak 019/12) til kommunen sin Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2012 – 2020.

Etter at eldrerådet gav uttale til denne planen, har det vorte kjend at røyrleidningen frå Johan Sverdrup skal gå over land frå Bergsvikhamn i retning Førlandsvågen og vidare

til Mongstad. For å få fram utstyr der leidningen skal leggjast, må det byggjast anleggsveg. Eldrerådet meiner at i staden for å fjerna anleggsvegen etter at røyrleidningen er på plass, så bør kommunen sterkt vurdere om heile eller ein del av anleggsvegen kan nyttast som universell tursti, joggesti og rulleskibane ved å oppjustera anleggsvegen til ein grusdel og ein parallell asfaltert del. Ved snøfall vinterstid vil det vera lett å laga skispor sjølv ved lite snø som ofte er tilfelle på våre kantar. Der anleggsvegen kryssar den fylkeskommunale vegen, kan det opparbeidast ein mindre parkeringsplass for å gjera den nye "Folkehelsevegen" lett tilgjengeleg. Dette vil vera eit folkehelsetiltak som femnar frå vogge til grav som ordføraren påpeikar i si innleiing. Kanskje lar det seg gjera å få tippemidlar til eit slikt prosjekt?

VISJON FOR UTVIKLING OG VEKST s.5

Sitat:

"Austrheim vil utvikla endå betre kommunale tilbod.
Austrheim vil leggja til rette for at alle vert aktive kvar dag, heile livet.
Austrheim vil leggja til rette for bu, jobb og fritidstilbod."

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på kommunen sin visjon og høge ambisjonar formulert i dei tre setningane i sitatet ovafor.
Når det gjeld butilbod for eldre, viser eldrerådet til uttale/vedtak frå eldrerådet (sak 016/13) til kommunen sin Strategisk næringsplan med fokus på reiseliv og havsport og Austrheim Heile Livet, der eldrerådet peikar på behovet for senternære omsorgsbustader / eldrebustader i begge oppvekstsentra i kommunen. Eldrerådet kjem her med konkret framlegg til tomteareal og peikar på utfordringar når det gjeld finansiering. P.g.a at bustadprisane i Austrheim spesielt for eldre einestader, er låge samanlikna med nye hus/leilegheiter berekna for den opne marknaden, vil det kunna by på store økonomiske utfordringar for eldre å kjøpa ny bustad i senternære område. Eldrerådet ber difor kommunen om å leggja til rette for kommunale eller frittståande burettslag eller burettslag bygd av stiftingar, med husbank eller anna rimeleg finansiering. Definerer kommunen eit behov for slike burettslag, er det lettare å få husbanken med på laget. Totale månadlege utgifter for kvar einskild bebuar vil kunna reduserast mykje med husbankfinansiering.

FORVENTNINGAR FRAM MOT 2024 s.6

Sitat:

"Tenestetilbodet for dei eldre vert godt utbygd og moderne."

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på at kommunen vil streva etter å ha eit godt utbygd og moderne tenestetilbod for eldre. Eldrerådet reknar med at ordet "moderne" m.a. betyr at kommunen vil ta i bruk velferdsteknologi i omsorgssektoren.

ØKONOMISKE RAMMER s.8

Sitat:

”Mål: Reduksjonar skal ikkje senka kvaliteten på tenester.

Strategi: Det er særleg tilbodet til dei eldre gjennom heimetenester, omsorgsbustader mfl., som gjev ekstra utfordringar innan oppvekstsektoren.”

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på at kommunen vil streva etter å oppretthalda standarden på dei kommunale tenestene sjølv om dei økonomiske rammene vert redusert.

Eldrerådet har også merka seg at kommunen så klart ser dei heilt spesielle utfordringane som omsorgsektoren har framover p.g.a den store auken eldre fram mot 2050.

Eldrerådet viser her til vedtak i elderrådet ved handsaminga av budsjettet for 2014 (sak 013/13) der elderrådet påpeikar behovet for styrking spesielt for heimetenesta1 for at eldre kan få bu lenger heime. Det vert ein vinn vinn situasjon for kommunen.

SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR s.12

Sitat:

”Mål: Eit trygt og effektivt vegnett for mjuke trafikantar.

Auka kollektivdel i høve regionale mål.

Strategi: Vera pådrivar for utbygging av gang og sykkelveg langs hovudvegen gjennom kommunen. Gjennomføra detaljreguleringsplan for gang og sykkelveg Mastrevik - Kilstraumen.”

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på at kommunen vil vera pådrivar for å auka kollektivdelen og for utbygging av gang og sykkelveg langs hovudvegen i kommunen. Eldrerådet viser her til elderrådsak 017/13 ”Bussruter for eldre” der kommunen har fått midlar frå fylket til lokal bussrute spesielt for eldre. Eldrerådet ber om at denne ruta vert sett i drift så snart som mogeleg!

Når det gjeld utbygging av gang og sykkelveg, viser elderrådet til elderrådssak 019/12 der det vert tatt til orde for ein samanhengande gang og sykkelsti ”rundt Solend”.

KVALIFISERING OG UTDANNING s. 14

Sitat:

”Strategi: Leggja til rette for eit breitt spekter av aktivitetar for alle, heile livet.”

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på at kommunen vil streva etter å leggja til rette for at også eldre skal kunna vera aktive uavhengig av livssituasjon, også om den fysiske og psykiske helsa skrantar.

LIVSKVALITET OG DELTAKING s.14

Sitat:

”Strategi: Oppretthalda og vidareutvikla seniorsenteret. Leggja vekt på tilgjenge for alle (Universell utforming) i samfunnsutviklinga.”

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på at kommunen vil satsa på å vidareutvikla seniorsenteret som møteplass og kulturarena spesielt for eldre.

Når det gjeld ”universell utforming” har elderrådet i fleire saker påpeika at dette er eit ufråvikeleg krav i alle aspekt ved samfunnsutviklinga.

HELSE OMSORG OG FOLKEHELSE s.15

Sitat:

”I og med samhandlingsreforma og folkehelselova som vart sett i verk 1/1-2012, er det skjerp krav til den kommunale omsorgstenesta. Pasientar vert tidlegare utskrive frå sjukehus og ført over til lokale omsorgstilbod, anten i kommunale mottak eller som teneste heime hjå folk. Av dette følgjer auka krav til kompetanse hjå dei tilsette i kommunen.

Strategi: Ein stor del av satsinga innan pleie, helse og velferd skal gå til førebyggjande tiltak”

Kommentar:

Eldrerådet har ved fleire høve drøfta samhandlingsreforma.

Midlane som er lagt i i reforma skal dekkja tre område: 20% av utgiftene til alle pasientar frå kommunane som er innlagt på sjukehus, ”dagmulkt” på kr 4000 dersom kommunen ikkje klarar å ta i mot utskrivne sjukehuspasientar og tiltak til folkehelsearbeid.

I sak 006/13 har elderrådet i vedtak gjeve uttrykk for bekymring for at døgnplassane lokalt (Knarvik) som er opprette m.a for å minska veksten i sjukehusutgiftene og spesialhelsetenesta ikkje må verta ”tilpassa” eldre pasientar, som på den måten kan gå glipp av behandling som spesialhelsetenesta på sjukehusa kan gje, og slik verta sett på som B-pasientar i sjukehussamanheng.

Vidare meiner elderrådet at finansieringa av samhandlingsreforma på sikt kan verta eit problem. Etter kvart vert det slutt på øyremerka midlar til reforma. Midlar vert då lagt inn i rammeoverføringane til kommunane, og utgiftene til reforma skal takast av same potten i kommunane som utgifter til skule, helse, omsorg osv. Sidan sjukehusutgifter og eventuelle ”døgnmulktutgifter” ”går sin gang”, uavhengig av kommunal økonomi, så kan ein spørja seg kva som vert att til t.d folkehelsearbeid som samhandlingsreforma også skal dekkja?

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på at kommunen så klart ser behovet for å bruka store ressursar på førebyggjande tiltak innan pleie, helse og velferd, og ser fram til det vidare planarbeidet i denne samanheng.

Når det gjeld tiltak for eldre, så ber elderrådet om at Kvardagsrehabilitering vert eit viktig satsingsområdet for å auka livskvaliteten generelt, og som i tillegg vil medføra at dei eldre kan bu lenger heime. Svært positiv erfaringar er gjort landet rundt med Kvardagsrehabilitering.

Eldrerådet vil også peika på kor viktig det er at kommunen er pådrivar og tilretteleggjar for at eldre får gjera seg nytte av ulike støtteordningar/lån frå Husbanken for å tilretteleggja bustaden for å kunna bu lengst mogeleg heime når helsa sviktar.

PSYKISK HELSE OG RUS s.16

Sitat:

”Psykisk helse» er ein del av familiekontoret i kommunen. Kontoret har psykolog og psykologisk sjukepleiar. Denne tenesta er eit lågterskeltilbod, og det skal vera lett å ta kontakt med tenesta. Oppgåva er å delta i behandling og tilrettelegging av tiltak for personar med psykiske lidingar, kriser og vanskelege livssituasjonar.”

Kommentar:

Eldrerådet har merka seg og ser positivt på det fokuset familiekontoret og kommunen har på psykisk helse og rus. Men eldrerådet stiller seg spørsmålet om eldre får nok fokus i dette arbeidet? Eldrerådet stiller også spørsmål ved om den spesifikke psykologtenesta deltar i stor nok grad i sjølve behandlinga, jfr. ønskje om å vera eit lågterskeltilbod, eller berre for det meste vert tilretteleggjar for andre fagfolk?

NÆRINGSUTVIKLING s.22

Kommentar:

Eldrerådet ønskjer å presisera at det er viktig å sjå samfunnsutviklinga i ein heilskap. Utan auka kommunale inntekter vil det kunna verta magrare kommunale tenester, også for eldre.

Eldrerådet har difor merka seg og ser positivt på det målretta arbeidet kommunen legg opp til gjennom Strategisk Næringsplan med fokus på reiseliv og havsport, 2014 – 2025 når det gjeld å vidareutvikla eksisterande næringsverksemdar og å skapa ny næringsutvikling. Ein aktiv næringskommune med gode og solide arbeidsplassar, og i tillegg ein kommune med høgt nivå på kommunale tenester for eldre, vil vera den beste økonomiske og faglege berebelken for å møte store utfordringar i framtidig eldreomsorg, med ei dobling av eldre over åtti år innan 2050.

Austrheim eldreråd
Ivar Bergsvik
Leiar

